

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 0 P 059169 13 Gž
Brčko, 23.07.2014. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE !

Apelacioni sud Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudija Kovačević Maide kao predsjednika vijeća, Lucić Josipe i Gligorević Ruže kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja A.R., zastupan po punomoćniku M. O., advokatu iz B., protiv tuženog Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, koga zastupa Pravobraniteljstvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, radi naknade štete, odlučujući o žalbi tuženog izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 059169 13 P od 12.11.2013. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 23.07.2014. godine donio je slijedeću

P R E S U D U

Žalba tuženog Brčko distrikta Bosne i Hercegovine se ODBIJA kao neosnovana i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 059169 13 P od 12.11.2013. godine POTVRĐUJE.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Osnovnog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 059169 13 P od 12.11.2013. godine (u daljem tekstu prvostepena presuda) odlučeno je kako slijedi:

„I. Obavezuje se tuženi da tužiocu na ime naknade nematerijalne štete za pretrpljene fizičke bolove isplati iznos od 2.000,00 KM, te na ime naknade nematerijalne štete za pretrpljeni strah isplati iznos od 1.500,00 KM, odnosno ukupan iznos od 3.500,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 12.11.2013. godine , kao dana presuđenja pa do konačne isplate, sve u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

II. Obavezuje se tuženi da tužiocu, na ime naknade materijalne štete na ime pribavljanja potvrde Policije Brčko distrikta BiH, isplati iznos od 5,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 13.02.2013. godine pa do konačne isplate, a sve u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

III. S preostalim dijelom tužbenog zahtjeva, tužilac se odbija.

VI. Obavezuje se tuženi da tužiocu naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.090,00 KM sve u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.“

Protiv dosuđujućeg dijela prvostepene presude, sadržanog u stavu I, stavu II i stavu III izreke, blagovremeno se žali tuženi Brčko distrikt Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu tuženi) zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom ovom sudu da žalbu uvaži, prvostepenu presudu preinači i tužbeni zahtjev odbije u cjelosti, a tužitelj obveže da mu naknadi troškove parničnog postupka.

Tužitelj A. R. (u daljem tekstu tužitelj) nije odgovorio na žalbu.

Nakon što je ispitao prvostepenu presudu u smislu odredbe člana 330. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 8/09 i 52/10- u daljem tekstu Zakon o parničnom postupku), ovaj sud je ocijenio da žalba tužitelja nije osnovana i odlučio kao u izreci ove presude iz razloga koji slijede:

Predmet raspravljanja i odlučivanja u prvostepenom postupku bio je tužiteljev zahtjev da mu tuženi, na ime naknade nematerijalne štete, uzrokovane 12.02.2013. godine napadom i ugrizom psa lutilice, isplati za pretrpljene fizičke bolove iznos od 2.500,00 KM i za pretrpljeni strah iznos od 1.666,66 KM i iznos od 5,00 KM na ime materijalne štete, uz dosudu zakonske zatezne kamate i troškova postupka.

Ovako postavljenom tužbenom zahtjevu, tuženi se suprostavio prigovorom pasivne legitimacije, navodom da nije odgovoran na nastalu štetu i „da je moguće da je šteta prouzrokovana radnjama psa koji ima vlasnika“, te da je pasivno legitimiran u ovom sporu JP „Komunalno Brčko“ d.o.o Brčko , a visini tužbenog zahtjeva prigovorio je navodom da je postavljen „paušalno“ bez nalaza i mišljenja vještaka.

Odlučujući o tužbenom zahtjevu, polazeći od činjeničnih tvrdnji na kojima tužitelj temelji tužbeni zahtjev, te činjeničnih tvrdnji i argumenata kojima se tuženi suprostavio tužbenom zahtjevu i pozivajući se na rezultate rasprave (dokaze koji su trebali potvrditi njihove zahtjeve i navode):

da je tužitelja 12.02.2013. godine oko 13:00 sati u blizini zgrade Hitne pomoći u B., dok je sakupljao sitno željezo, iznenada napao i ugrizao pas lutilica u predjelu potkoljenice lijeve noge,

da je vještak kirurg H. dr. F. povredu zadobijenu ugrizom psa lutilice okarakterizirao kao „ugrizna rana od psa za lijevu potkoljenicu sa stražnje strane“ i kvalificirao kao laku tjelesnu povredu,

da je prema nalazu istog vještaka, uslijed zadobijene povrede tužitelj u momentu povređivanja trpio bolove jakog intenziteta oko jedan sat nakon povrede, bolove srednjeg intenziteta tri dana, a nakon toga bolove slabog intenziteta oko dvije do tri nedelje,

da je prema nalazu vještaka B. dr. D. tužitelj trpio strah jakog intenziteta u trajanju do sat vremena, a nakon toga da je trpio strah srednjeg intenziteta do sedam dana, a slabog intenziteta u trajanju do dvadesetak dana, te da „strah slabog intenziteta, kraćeg trajanja u realnim situacijama ponovnog suočavanja ili simboličnim situacijama, traje još uvijek i očekivati je da će trajati do dvije godine“,

obzirom da odgovornost tuženog proizilazi iz odredbe člana 30. Zakona o javnoj upravi Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 19/07, 43/08 i 2/08 – u daljem tekstu Zakon o javnoj upravi)“, i da je u ovom slučaju Odjeljenje za javnu bezbjednost kao nadležni organ Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, prema ocjeni prvostepenog suda, propustilo da putem svoje odgovarajuće nadležne službe poduzme „sve potrebne mjere i radnje u pravcu organizovanog izoliranja i sprečavanja slobodnog kretanja pasa lualica na području Brčko distrikta BiH i to prije svega u cilju potpune brige za sigurnost građana i imovine na području Brčko distrikta BiH“, zbog kojeg propuštanja su stvoreni „realni uslovi za nastanak štete od opasne stvari, budući da se pas lualica koji se slobodno kreće na javnim mjestima ima smatrati kao opasna pokretna stvar, a šteta nastala usljed napada pasa lualica ima se smatrati kao šteta od opasne stvari, u kom slučaju se odgovornost za tako nastalu štetu zasniva na stvorenom riziku, koji je i nastao zbog nepreduzimanja potrebnih radnji i mjera od strane nadležnog organa tuženog“,

prvostepeni sud je zaključio da je tužitelj pretrpio štetu, koja je nastala od opasne stvari (psa lualice), za koju tuženi odgovara po principu objektivne odgovornosti, pa je pozivom na odredbe preuzetog Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89 – u daljem tekstu Zakon o obligacionim odnosima) o osnovama odgovornosti za prouzrokovanje štete (član 154.), o odgovornosti pravne osobe za štetu koju uzrokuje njen organ (član 172.), o odgovornosti za štetu od opasne stvari (član 173.), o odgovornosti za štetu u vezi sa obavljanjem poslova od javnog interesa (član 184.), o novčanoj naknadi nematerijalne štete (član 200.), o solidarnoj odgovornosti više osoba za istu štetu (član 206.), o regresu isplatioca (član 206.) i o posljedicama neispunjenja – obvezi plaćanja zakonske zatezne kamate (član 277.), nalazeći da temeljem pruženih dokaza nema osnova koji isključuju odgovornost tuženog i da je prigovor nedostatka pasivne legitimacije istaknut od strane tuženog neosnovan, i sudio je kao u izreci pobijane presude.

Ovo su u bitnom razlozi prvostepenog suda zbog kojih je odlučio kao u izreci svoje presude.

Odluka prvostepenog suda je pravilna.

Tuženi smatra da je njegovim obvezivanjem da tužitelju plati štetu uzrokovanu ugrizom psa lualice, prvostepeni sud povrijedio odredbe parničnog postupka koje konkretizira u povredi odredbe člana 8. Zakona o parničnom postupku (ocjena dokaza), da se pogrešno utvrđeno činjenično stanje ogleda u pogrešnom utvrđenju da postoje propusti od strane njegovih organa, jer je „isključiva djelatnost na prikupljanju i zbrinjavanju pasa lualica na J.P. „Komunalno Brčko“ d.o.o. Brčko“, a da je primjenom

odredbi članova 172. i 184. Zakona o obligacionim odnosima, u vezi sa odredbom člana 60. stav 1. i 2. Statuta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine” broj 3/07) i odredbom člana 2. stav 1. i odredbom člana 8. stav 1. Zakona o javnim preduzećima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine” broj 15/06, 5/07, 19/07, 1/08 i 24/08), pogrešno primijenio materijalno pravo. Žalbom kroz sva tri žalbena razloga u bitnom tvrdi da prvostepeni sud nije pravilno cijenio prigovor pasivne legitimacije i istrajava u tvrdnji da je JP „Komunalno Brčko“ d.o.o. Brčko odgovoran za štetu uzrokovanu ugrizom psa lotalice, a tvrdi da pretrpljeni fizički bolovi i strah ne opravdavaju dosudu tužitelju novčane naknade, te da ne postoji objektivnost nalaza vještaka neuropsihijatra B. dr. D., jer nije „jasno i nedvosmisleno iznjela svoj zaključak o dužini trajanja straha“.

Takve, međutim, tvrdnje tuženog ovaj sud nije našao osnovanim, jer je suprotno žalbenim navodima ocijenio da je prvostepeni sud pravilno cijenio i prosudio sve izvedene dokaze, pa tako i Ugovor o pružanju usluga zaključen između tuženog i JP „Komunalno Brčko“ d.o.o. Brčko distrikt Bosne i Hercegovine, u svemu onako kako mu nalaže odredba člana 8. Zakona o parničnom postupku, a stečeno uvjerenje je opravdao uvjerljivim i logičnim razlozima koji imaju pravni i činjenični osnov. Pravilno je utvrdio sve činjenice i okolnosti o kojima se vodi spor, a koje su relevantne za obvezu tuženog da tužitelju naknadi štetu uzrokovanu ugrizom psa lotalice, pa u tom pravcu nisu učinjeni propusti procesne i materijalnopravne naravi na koje žalba tuženog ukazuje koji bi bili od uticaja na pravilnost i zakonitost prvostepene presude.

S druge strane, pravilno je prvostepeni sud zaključio da Odlukom Skupštine Brčko distrikta Bosne i Hercegovine o obavljanju djelatnosti od općeg interesa donesene dana 14.04.2010. godine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“ broj 18/10) nije isključena odgovornost tuženog za štetu koju psi lotalice uzrokuju trećim osobama. Naime, tuženi, odnosno njegovi organi javne uprave, konkretno Odjeljenje za javnu sigurnost Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, prema odredbi člana 4. u vezi sa odredbom člana 30. Zakona o javnoj upravi su obvezni da osiguraju učinkovito i potpuno ostvarivanje prava i sloboda građana propisanih Ustavom Bosne i Hercegovine i Statutom Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u koja prava svakako spada i pravo na sigurnost ličnosti. Jer, nakon što je pomenutom Odlukom Skupština Brčko distrikta Bosne i Hercegovine utvrdila da je djelatnost na prikupljanju i zbrinjavanju pasa lotalica od općeg interesa za Brčko distrikt Bosne i Hercegovine i tu djelatnost povjerila JP „Komunalno Brčko“ d.o.o. Brčko distrikt Bosne i Hercegovine, time je ustanovljena solidarna odgovornost tuženog Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (kao izvornog nositelja komunalne djelatnosti prikupljanja i zbrinjavanja pasa lotalica koji na teritoriji Distrikta vrši nadzor i kontrolu nad obavljanjem povjerene komunalne djelatnosti) i JP „Komunalno Brčko“ d.o.o. Brčko distrikt Bosne i Hercegovine (kao subjekta kojem je podzakonskim propisom prenesena djelatnost prikupljanja i zbrinjavanja pasa lotalica) za štetu uzrokovanu trećim osobama napadom i ugrizom pasa lotalica.

To u konkretnom slučaju znači da je tužitelj (kada je pretrpio štetu uslijed napada psa lotalice) bio slobodan da, u okviru svoje dispozicije, zahtijeva naknadu štete bilo od tuženog ili od JP „Komunalno Brčko“ d.o.o. Brčko distrikt Bosne i Hercegovine, ili pak od obojice zajedno. Stvarna legitimacija Brčko distrikta Bosne i Hercegovine da u ovom

sporu bude tužen (i obvezan da naknadi štetu) posljedica je toga što se on smatra izvornim nositeljem komunalne djelatnosti prikupljanja i zbrinjavanja pasa lutilica, što podrazumijeva i obvezu vršenja nadzora i kontrole nad obavljanjem povjerene komunalne djelatnosti na teritoriji Distrikta. Naime, odredbom člana 6. Zakona o povjeravanju javnih ovlasti („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 6/04, 19/07 i 11/09) propisano je da nad radom pravnih subjekata, kojima je povjereno vršenje javnih ovlasti, upravni nadzor vrše mjerodavne institucije Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u skladu sa propisima koje uređuju te ovlasti, a odredbom člana 7. stav 1. tačka 1. istog Zakona propisano je da mjerodavna institucija u vršenju tog nadzora nad radom pravnog subjekta u vršenju javnih ovlasti, ima pravo i dužnost da provodi inspekcijski nadzor, dok su odredbom člana 9. tog Zakona predviđene sankcije koje Brčko distrikt Bosne i Hercegovine može primijeniti prema onom pravnom subjektu koji ne vrši povjerene poslove sukladno zakonu i drugim propisima.

Stoga, povjeravanjem djelatnosti prikupljanja i zbrinjavanja pasa lutilica (koja je od općeg interesa za Brčko distrikt Bosne i Hercegovine) JP „Komunalno Brčko“ d.o.o. Brčko distrikt Bosne i Hercegovine, tuženi se nije oslobodio odgovornosti za ovu vrstu štete, jer je kao osnivač ovog javnog preduzeća i izvorni nositelj djelatnosti prikupljanja i zbrinjavanja pasa lutilica, bio dužan da poduzme sve mjere u okviru svojih nadležnosti, odnosno da putem svojih inspekcijskih službi vrši nadzor nad radom subjekta kome je djelatnost povjerio ili da putem nadležnog organa (Odjeljenje za javnu bezbjednost Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine) poduzme odgovarajuće mjere zaštite građana i njihove imovine u gradu, tako što bi spriječio slobodno kretanje pasa lutilica na svom području.

Obzirom da je tuženi u konkretnom slučaju propustio da poduzme navedene mjere i radnje kako bi spriječio nastupanje štetne posljedice, a da je tužitelj svoj tužbeni zahtjev usmjerio ka Brčko distriktu Bosne i Hercegovine (koji jeste pasivno legitimiran u ovom sporu) označavajući ga kao tuženog u ovom parničnom postupku, prvostepeni sud nije mogao svojom presudom izaći van okvira tužbenog zahtjeva i utvrđivati odgovornost neke druge osobe, odnosno pravnog subjekta koji nije stranka u postupku, već samo i isključivo postojanje odgovornosti tuženog za nastalu štetu.

Kako je prvostepeni sud pravilno utvrdio da prigovor nedostatka pasivne legitimacije u ovom predmetu (navodom da pasivna legitimacija isključivo postoji na strani JP „Komunalno Brčko“ d.o.o. Brčko distrikt Bosne i Hercegovine) nema pravno utemeljenje, pravilno je primijenio materijalno pravo i kada je tuženog oglasio odgovornim za nastalu štetu, jer prema odredbi člana 172. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima pravna osoba odgovara za štetu koju njegov organ prouzrokuje trećim osobama u vršenju ili u vezi sa vršenjem svojih funkcija, a odredbom člana 173. istog zakona propisano je da šteta nastala u vezi sa opasnom stvari, odnosno opasnom djelatnošću smatra se da potiče od te stvari, odnosno djelatnosti, izuzev ako se dokaže da one nisu bile uzrok štete. Kako je šteta tužitelju uzrokovana ugrizom psa lutilice, nije suvišno napomenuti da psi lutilice, imajući u vidu da je njihovo reagiranje nepredvidivo, predstavljaju povećanu opasnost za okolinu i u sudskoj praksi se smatraju opasnom stvari, zbog čega bi morali da budu nadgledani sa povećanom pažnjom, upravo radi sprečavanja nastupanja štete njihovim napadom, kao što se dogodilo u konkretnom

slučaju. Obzirom da je tuženi dužan da se stara o bezbjednosti građana i njihove imovine, pa kako u vrijeme nastanka štetnog događaja očigledno nije poduzeo odgovarajuće (dovoljne) preventivne mjere kojima bi se spriječilo nastupanje štetne posljedice uslijed napada pasa lualica, odgovoran je da tužitelju naknadi štetu koju je pretrpio zbog napada pasa lualica.

Dakle, kada je šteta nastala ugrizom psa lualice, što se žalbom tuženog ne pobija i ne dovodi u pitanje, uzročnost se pretpostavlja (radi se o objektivnoj odgovornosti ili o odgovornosti bez krivice), ali se ta pretpostavka može obarati pravno relevantnim dokazima, da šteta potiče od nekog uzroka koji ne potiče od ugriza psa lualice, ali su u tom pravcu izostali i argumenti i pravno relevantni dokazi tuženog. Stoga, kako tuženi nije dokazao da je šteta potekla od nekog drugog uzroka, odnosno da je šteta nastala isključivom radnjom tužitelja ili treće osobe čije dejstvo odnosno radnju nije mogao predvidjeti, time nije ni oborio zakonsku pretpostavku prema kojoj šteta potiče od ugriza psa lualice.

Osim što tvrdi da nije pasivno legitimiran da tužitelju naknadi štetu uzrokovanu ugrizom psa lualice, tuženi tvrdi da pretrpljeni fizički bolovi i strah ne opravdavaju dosudu novčane naknade tužitelju, te da ne postoji objektivnost nalaza vještaka neuropsihijatra, zato što, kako navodi, nije jasno i nedvosmisleno iznio zaključak o dužini trajanja straha i u svom nalazu tačno naveo od kada je tužitelj trpio strah.

Takve, međutim, tvrdnje tuženog iznesene tek u žalbi ovaj sud nije našao osnovanim. Naime, obzirom da su u toku prvostepenog postupka provedena vještačenja po vještaku kirurgu H. dr. F., na okolnosti „vrste i karaktera tjelesne povrede“ i „dužine i intenziteta pretrpljenih fizičkih bolova zbog nastale povrede“, i po vještaku neuropsihijatru B. dr. D., na okolnosti dužine i intenziteta straha kojeg je tužitelj trpio uslijed zadobijenih povreda i uopće zbog napada psa lualice, a kod toga da su svoje nalaze i mišljenja, usmeno i detaljno obrazložili na ročištu održanom 01.10.2013. godine, da nalazu vještaka kirurga tuženi nije prigovorio, a da je nalazu vještaka neuropsihijatra paušalno prigovorio, opravdavaju zaključak prvostepenog suda o utemeljenosti zahtjeva tužitelja za dosudu naknade za pretrpljene fizičke bolove i strah.

Prema tome, obzirom na kvalifikaciju povrede koju je tužitelj zadobio, intenzitet i dužinu trajanja fizičkih bolova i straha koje je tužitelj trpio zbog zadobijene povrede (zadobio laku tjelesnu povredu, trpio bolove jakog intenziteta oko jedan sat, bolove srednjeg intenziteta oko tri dana i bolove slabog intenziteta oko dvije do tri nedelje, te strah jakog intenziteta do sat vremena, srednjeg intenziteta do sedam dana i slabog intenziteta oko dvadesetak dana, te da je kod tužitelja bila narušena psihička ravnoteža u vremenskom periodu od oko dvije godine nakon štetnog događaja) i po ocjeni ovog suda, uz uvažavanja kriterija sudske prakse, tužitelju je za oba ova oblika nematerijalne štete priznata i dosuđena primjerena novčana naknada (član 200. Zakona o obligacionim odnosima).

Jer, prema formulaciji odredbe člana 200. Zakona o obligacionim odnosima naknada nematerijalne štete za pretrpljene fizičke bolove se dosuđuje ako su u uzročnoj vezi s povredom prava osobnosti vodeći računa o jačini ugroženog prava, a za pretrpljeni

strah se dosuđuje kada je strah bio intenzivan i duže trajao, ili ako je intenzivan strah kratko trajao, ali je u dužem vremenskom periodu bila narušena psihička ravnoteža oštećenog. Prema tome, za dosudu novčane naknade mora se raditi o pravno relevantnom psihičkom poremećaju ličnosti čovjeka, koji predstavlja povredu zdravstvenog integriteta čovjeka u dužem vremenskom periodu. Kako je, prema nalazu i mišljenju vještaka kirurga i neuropsihijatra tužitelj trpio fizičke bolove i strah jačine i u trajanju koji ispunjavaju izložene uvjete za dosudu novčane satisfakcije, budući da i prema nalaženju ovog suda ugrožavanja prava tužitelja nisu bila neznatna, i stoga tužitelju pripada naknada kako za pretrpljene fizičke bolove u dosuđenoj visini, tako i u smislu odredbe člana 200. Zakona o obligacionim odnosima pripada i pravo na dosudu novčane satisfakcije i za pretrpljeni strah u dosuđenoj visini.

Kako kod izloženog nisu ostvareni žalbeni razlozi i navodi izneseni u žalbi tuženog zbog kojih se prvostepena presuda pobija, utvrđene relevantne činjenice sa aspekta odredbi Zakona o obligacionim odnosima koje se tiču nastanka štete, odgovornosti za prouzrokovanu štetu, naknade i visine dosuđene nematerijalne štete po kojima se tužbeni zahtjev raspravlja i prosuđuje opravdavaju pravilnost zaključka prvostepenog suda o utemeljenosti tužbenog zahtjeva i odgovornosti tuženog za štetu i nije povrijedio pravila od kojih ovisi osnovanost tužbenog zahtjeva, a nije počinio ni žalbom ukazane povrede odredaba parničnog postupka koje bi uticale na zakonitost i pravilnost prvostepene presude, a niti one na koje

sud pazi po službenoj dužnosti, radi čega je valjalo žalbu tuženog kao neosnovanu odbiti i prvostepenu presudu potvrditi na osnovu odredbe člana 335. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Maida Kovačević